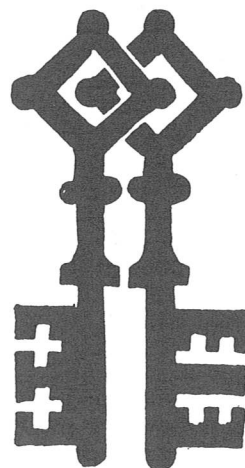
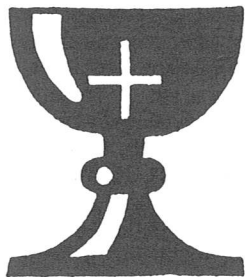
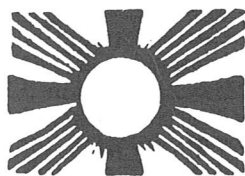
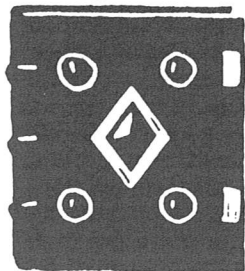

RE-FORMATIO

MEDDELELSER OM KIRKELIG FORNYELSE

3/1985

EN KRISTEN GÅR MOD STRØMMEN

DET er sandt, at de kristne ikke er så mange i vore dage, men de øver stor indflydelse på samfundet. Sande kristne har altid været en minoritet. Gør jer ingen illusioner! Tidligere talte man om det kristne Europa, det kristne samfund. Noget sådant har aldrig eksisteret. Derimod har de kristne påvirket de andre i høj grad. Sanct Gregorius af Nyssa siger i en af sine prædikener: Giv mig en eneste kristen, og jeg vil forandre forholdene i en hel by. Der henviste han til dynamiske kristne – ikke til forskræmte små kristne, som sidder i deres krog, som gerne kritiserer deres omgivelser, men ikke arbejder på en sund kirke i et sundt samfund.

En kristen går mod strømmen: mod sine egne ønsker, mod strømningerne i samfundet. Han siger nej, når majoriteten siger ja, og ja, hvor den siger nej. Han vender sig bort, ikke nødvendigvis til et kloster, men altid til en anden måde at leve på. Et skib sejler på havet, udnytter havet, men går ikke op i det, så synker det jo. En kristen gør brug af alle ressourcer i dette liv, penge, videnskab, teknik. Han fornægter dem ikke og vender sig ikke bort fra dem, men han gør dem heller ikke til sine afguder, han afviser at blive en del af »systemet».

I Østeuropa er en kristen udstødt af samfundet, fordi han ikke producerer. I Rumænien sagde man rent ud til mig: Munke er parasitter. Kriteriet er ikke, om man er god eller ond, men om man bidrager til femårsplanen. Men i Vesten har man en anden måde at udstøde de kristne på. Man siger, de »lugter af naftalin», de hører hjemme i mølposen. De er ikke up to date, hvad det nu end kan være. For at gøre sig respektable omdanner de så alt, endda teologien, gudstjenesten og hele kirken. Man taler hellere om Jesus end om Kristus, og tænker så på den »socialrevolutionære» og bilder sig ind, at kristendommens kerne er at skaffe menneskene velstand og frihed.

Men hvad er frihed? Vi sammenblander så let frihed og løsslupenhed, »eros» og »agape», »zoe» og »bios». Kristus er »zoe», ikke »bios», biologisk liv. Vi har alle inden i os selv noget mere end menneskeligt, nemlig Guds billede. Vi kan

blive noget ud over det, vi er i dette øjeblik. Kirkefædrene taler om helligelse, guddommeliggørelse. Det er ikke bare tomme ord. Mennesket kan blive noget større, men også noget værre. Hele vort evighedsdrama ligger i denne valgfrihed.

Den største vildfarelse består ikke i ligegyldighed at forvrænge læren, men i, at man plukker lidt ud her og lidt der, en buket, som passer vor selviske religiøsitet. Den »selektive fromhed« er en virkelig fare. Glem heller ikke, at alle hæretikere bygger deres vildfarelser på løsrykkede ord fra skriften. Sandheden og harmonien findes i helheden.

Mange kristne lever i udkanten af kirken. De forlader den ikke, men de vil leve deres eget liv og dog have en dør åben. Det er meget besynderligt, men hvor ofte lever vi ikke som hedninger, selv om vi bekender os som kristne. Vi siger: vi tror på Faderen – men vi stoler ikke det mindste på vor Fader. Vi lider alle af åndelig anæmi. Medicinen, vitaminpillen er bønner, hvor Helligånden fornyer vore kræfter.

Endog vor bevidsthed om kirkens natur er svag. Vi taler om Kristi legeme, om Guds menighed, men gør alle ordene

til, nonsens. Hvordan kan vi gøre begreberne levende i dag? Det er en vigtig opgave. Hvad betyder medlemskab?

Glem aldrig, at helgenerne er vore medlemmer. Det er for at minde os om dette, at hver dag er helliget mindet om en eller flere af Guds hellige.

Det største praktiske problem, vi kommer til at møde i morgen er: Hvorledes skal vi blive i stand til at leve som kristne i et sekulariseret samfund?

Til sidst vil jeg sige, at alt hvad der skiller mig fra Gud før eller siden kommer til at skille mig fra min næste. Dagens sociale problemer er i grunden teologiske. I det øjeblik jeg fremmedgør mig, for at anvende et modeord, fra Gud, afbryder kontakten med Gud, da forstyrres også mine forbindelser med medmenneskene. Nøglen er ordet synd. Vi bryder os ikke om det ord i dag, lige så lidt som vi bryder os om ordet død eller ordet helligelse. Vi er så tilbøjelige til at relativere, når vi taler om grundvolden for kristent liv, for kristen tro.

*Metropolit Emilianos Timiadis
(Kyrkligt Magasin, nr. 6/1982)
Oversættelse: Johs. M. Nielsen*

FORMANDSBERETNING ved Fællesskabet Kirkelig Fornyelses generalkapitel i Albertslund den 18. maj 1985

»Thi Guds Ord er levende og virkende og skarpere end noget tveægget sværd og trænger så dybt ind, at det sønderdeler sjæl og ånd, marv og ben og er dommer over hjertets tanker og meninger. Ingen skabning er usynlig for Ham. Alt ligger blottet og udbredt for Hans øjne, og Ham skal vi stå til regnskab« (Hebræerbrevet 4,12-13).

★
NÅR jeg nu for første gang som formand skal stå til regnskab overfor Fællesskabets øverste myndighed, generalkapitlet og offentligheden med en formandsberetning, så har vi nu hørt fra Hebræerbrevet, at vi alle skal stå til regnskab for Gud med alle vore tanker og meninger og handlinger.

Det er underligt, at den bibelske påstands sandhed om Guds Ord som tilværelsens og alt eksisterendes grundvold ikke er mere almen. For der er intet af det, der ellers siges og påstås fra anden religiøs side eller fra filosofisk eller naturvidenskabelig eller kunstnerisk side, der sagligt behøver at være i modsætning til dette udgangspunkt. Til at begynde med er denne påstand jo bare eet eller andet navn på denne Første årsag til alt eksisterendes eksistens. Alle, der således vil være med til at begynde med Ordet som udgangspunkt, er begyndt ubestrideligt sandt og godt. Men hurtigt bliver det alligevel voldsomt bestridt af os mennesker med vores egne ord og handlinger. Denne protest eller ulydighed mod Guds ord kommer også fra os som kristne mennesker. Men Guds ord når os også der og kalder det synd, ulydighed og frafald og kalder os tilbage til det punkt og det øjeblik, hvor vi afveg og faldt fra.

Vores arbejde for Kirkelig Fornyelse sker indenfor dette vilkår, givet med Guds ord. Vort arbejde kan og bør kun gøres og fremmes, hvis vi dermed er med

til at stadfæste Ordets altomfattende virkelighed og myndighed – og fattelighed.

Vi er ikke det eneste kirkelige arbejde, der vil sige noget sådant om sig selv. Det vil de fleste kirkelige bevægelser og foretagender. Og alle disse kirkelige grupperinger har derfor noget at tale med hinanden om. Hvis der er kristne udenfor vores sammenhæng, der har hørt og erfaret Guds ord, hvor vi ikke har, så vil vi gerne høre det af dem ved først givne lejlighed, og hvor vi i al ærlig beskedenhed tør os anderledes end andre, der vil vi gerne være drevet dertil af Guds ord, og vi vil meget gerne dele vores erfaring med så mange som muligt så hurtigt som muligt.

Men vi har ikke stor succes i dette. Det er ikke så mange, der beskæftiger sig med os. De, der er uenige med os, gør ikke meget for at rive os ud af vore vildfarelser, og der stilles ikke i det ydre store forventninger til os om vores muligheder for at lære andre noget. Det, vi møder mest af, er nok nærmest latter og irritation. Hvorfor er vi ikke mere elskede end vi er? Hvis det er fordi vi er skidt vigtige og skråsikre og selvtilfredse, så er det vores egen skyld, og så har vi fortjent vor lod, men jeg kan ikke frigøre mig for det indtryk, at der er mennesker, der føler sig kritiseret af os. Når vi kommer med vores ændringer af sædvanlig dansk kirkelig adfærd, synes folk, at »det sædvanlige« åbenbart ikke er godt nok. Vores forbedringsforslag bliver opfattet som kassation af det gældende. Og så føler folk sig stødt på det gældendes og egne vegne. Det er ikke så nemt at gøre noget ved det. Fordi vi laver om, bliver vi beskyldt for at hænge os i det ydre, men vi laver jo netop om, fordi vi ikke hænger fast i nogen vedtægen form, og kun fordi vi anerkender den foreliggende form som brugbar ind-

til en bedre fremkommer.

I en vis forstand kunne man godt kalde os »ritualfundamentalister«. Men vi er det ikke overfor det skrevne ritual, men overfor ritualen, når det er i brug. Derfor er det så afgørende, at Gudstjenesterne er meningsfulde. Ritualerne skal tolke Gudstjenestens forudgivne virkelighed. Men det skal de ritualer gøre så sandt og så præcist og så folkeligt fatteligt som muligt. Dette ritualarbejde bliver gudsfolket aldrig færdig med her på jorden. Derfor har Helligånden selv lagt det hen til menigheden hele tiden at »singe Herren en ny sang«. Derfor er fornyelse ikke kassation af de tidligere men en kærlighedserklæring til opgaver, som naturligvis kommer i konflikt med kravet om uforanderlighed.

Kirkelig fornyelse er ikke kun fornyelse på gudstjenesteområdet, men det må samle sig om den gudstjeneste, som er kirkens synlighed i verden. Denne gudstjeneste udøves af Gudsfolket, som består af præst og menighed i gensidig

afhængighed og gensidig frihed. Den gensidighed om Gudsordet placerer dem i. Lægfolkets indflydelse og ansvar for gudstjenestens gennemførelse er mindst lige så stor som præstens. Lægfolket har ubetinget veto ved enhver gudstjenstlig og kirkelig handling gennem sit AMEN. At sige »ja og amen« er ikke en umyndiggørelse — tværtimod. Ethvert ord og enhver bøn i præstens mund er ikke blevet til gudstjeneste før lægfolket — ikke ved flertalsbeslutning — men ved åndens overbevisning siger sit »amen«. Præst og lægfolk kan ikke tage deres egen del af det, der skal siges og gøres under gudstjenesten alvorligt nok.

Når vi ser ad hvilke baner vi er gået liturgisk inden for den højkirkelige bevægelse har i Danmark, så må vi nu igen konstatere, at vi repræsenterer en bredere strøm end nogen anden gruppe. Det kan enhver forvisse sig om, der ikke regner det såkaldte Limadokument med dets forslag til en fælles højmesseliturgi for en ren tilfældighed. Det er trist og

urimeligt, hvis dette ægte økumeniske resultat skal tilsidesættes og fortrænges, bare fordi det giver højkirkeligheden medhold. Det må også give vore biskopper så meget tillid til og respekt for de højkirkelige præsters liturgiske ansvarlighed, at der ikke lægges dem hindringer i vejen for at forny menighedslivet i deres sogne. Den saglige styrke i vore liturgiske bestræbelser ligger jo også deri, at vi netop ikke tager noget fra dem, der holder af vores gudstjeneste som den er. Alt, hvad der er i den, er jo medtaget, uddybet og videreført, kun det tilvante må vi naturligvis for fornøylelsens skyld gøre indhug i.

Kirkelig fornyelse sker i tillid til og i kærlighed til den hellige almindelige katolske og apostolske kirke, som er ældre end de fleste eksisterende nationer og deres samfundsform. Det er denne frihed og uafhængighed af samfundsformen, som er kirkens gave til ethvert samfund, fordi kirken derved hævder et grundlag for frihed som er dybere end

samfundets, og som derfor fritager samfundet for at absolutere sin egen form, men giver den lov til at være et ærligt forsøg på at være noget i den rigtige retning. Derfor elsker vi i Kirkelig Fornyelse vort folk mere end vor stat, og vi vil for kirkens og folkets skyld hævde kirkens frihed af statsmagten og kan kun acceptere statens formelle magt over kirken så længe staten selv beder kirken om at være et tegn på en større frihed, end staten kender fra sig selv.

Demokrati i folketing, kommunalbestyrelser og menighedsråd er ikke så stor en frihedsgaranti, som bundetheden til Guds skarpe og levende ord. Det er en kirkeforfatning heller ikke, men en kirkeforfatning kan så bare bekende sig og binde sig til Guds ords frihed. Det er denne bundethed til Guds levende ord, der i det ydre gør os så vanskelige i spørgsmålet om kvindelige præster. Vi har ikke ønsket denne konflikt, vi har forudset den og advaret imod den. Vi er villige til med glæde at ændre holdning,

Landskonventet 1985, procession før vesper den 17. maj.

Landskonventet 1985, fra generalkapitlet den 18. maj.

hvis Guds levende ord byder os det. Somme tider kan man længes efter, at det må ske, fordi det personligt giver lidelser og konflikter mellem venner og ægtefæller og kolleger. Vore biskopper kunne godt som en kompensation for de almindelige karieremuligheder, der er fratræktet højkirkelige præster, ved andre lejligheder vise, at vores holdning ikke er en privat holdning og derfor ikke en fornærmelse mod nogen, men samtidig har krav på at få indflydelse på tilrettelæggelse af ordinationer og andre biskoppe-lige handlinger. Vi forlanger derimod ikke, at de (provster eller biskopper) som alligevel ikke deler vores holdning skal vise os nogen som helst solidaritet ved at lade som om de gør det.

Det har således sine vanskeligheder at være højkirkelig præst. Vi skal heller ikke tro, at man kan få kirkelig fornyelse gratis, men det er vel ofte vanskeligere at være højkirkelig lægmand eller -kvinde. Ligesom det er børnene, det går ud over i skilsmissehjem, således er det også lægfolket, der ofte må finde sig i de ydre kår, der bydes dem fra præsters side, mens præsten jo dog har lidt indflydelse på sin egen præstelige hverdag i så henseende. Der kan godt være langt for den enkelte af vore medlemmer og venner til den nærmeste præst, der opfatter sin rolle på linje med vore grundsynspunkter. Vi må opmuntre lægfolk i denne situation til så vidt muligt at opnå et så sagligt og venligt ægte kritisk forhold til stedets præst(er). De fleste af os opdrages og skoles ved de forventninger, der stilles til os. Men det ville naturligvis være skønt, om vi var så mange, at vi — præster og lægfolk — kunne sprede os jævnt ud over hele landet og opbygge og uddybe en forsamlings- og stævnevirk-somhed til gensidig inspiration og til markering af vore visioner. Jeg synes, vi er kritisk få — også når vi sammenligner os med Sverige og Norge. Jeg er meget glad for de aktiviteter, der har været i årets løb rundt om København og Århus. Jeg håber meget, at man vil fortsætte, der hvor man er i gang, og hjælpe hinan-

den med at komme i gang, der hvor det muligvis kan lade sig gøre. Vi er pr. sidste opgjorte medlemsliste ikke mere end 74 medlemmer. Der er mange flere, der er venner og enige med os i vort arbejdsgrundlag. Vi beder dem om at melde sig ind. Vi har hårdt brug for kontingentet. Vil de hellere støtte os med gaver, er de meget velkomne til det, men vi vil jo gerne til gengæld for kontingent sende vore meddelelser ud og turde henvende os til dem som medlemmer, når det drejer sig om hjælp og støtte ved afvikling af aktiviteter.

Der findes så naturligvis endnu flere, som er enige med os i mere eller mindre. Ved personalunion i vores medlemsrækker er der god kontakt til den karismatiske bevægelse — til Kirkelig Samling om Bibel og Bekendelse, Kirkeligt Forbund, Menighedsfakultet og Dansk Bibelinstitut. Det er vel også mellem disse kredse, at kappestriden om at tage mest til sig af Guds levende ord er mest givende. Vi synes vel nok, at vi selv er de mest åbne. Jeg ved ikke, hvad det er de andre går ind for, som vi afviser. Men det er ikke til at komme udenom, at vi afvises på et eller flere punkter, hvor vi bare synes, at baggrunden i Guds levende ord for afvisningen er svag. Vi vil gerne være med i en samling af den såkaldte højrefløj i kirken og vi har ingen drømme om, at vi som organisation skulle være paraplyorganisationen, men jeg kan ikke komme bort fra, at vi er det teologisk og liturgisk. Jeg kan ikke se, hvad det er, man skal give afkald på af åndelig erfaring, hvis man i tilgift går hen og bliver højkirkelig. Det gælder i særdeleshed også, hvis man har hjemme i grundtvigsk tradition. Man skal naturligvis opgive sin antihøjkirkelighed. Men hvad er den i sig selv?

Det var spændende sidste år på landskonventet at have forfatteren Ejvind Larsen med på programmet. Det viser sig, at det kan lade sig gøre at få kontakt til en meget engageret grundtvigianisme udenfor Kirkeligt Samfund. Det skete også, da vi havde Poul Engberg og Erling

Kristiansen som talere på de to seneste familielejre.

Sidste års landskonvent gav os også et væsentligt møde omkring vores kirkes økumeniske forpligtelse ved samværet med biskopperne Hans Martensen og Henrik Christiansen. Samværet bekræftede for mig det uholdbare i det lange løb i, at Den danske kirke ikke vil tage officiel stilling til det, som andre kirker godt kan og vil. Hvis »ingen kan tale på folkekirkens vegne» så kan vel heller ingen lukke munden på den. Og de er naturligvis bedst til at tale på kirkens vegne, som tror, det kan og skal kunne lade sig gøre, og derfor over sig i det med risiko for at komme skævt fra det en gang imellem. Vi vil gerne sige til dem, der ikke vil have kirken til at udtale sig, at vi andre begynder at øve os, og at vi i 40 års mindet fra besættelsen ved, at når man vil give kirken mundkurv på, så får den hurtigst mæle. Men igen før nogen taler forpligtende til andre og på andres vegne, så må de selv have været de første til at høre efter. Derfor er det godt, at vi i bevægelsen altid har arbejdet med muligheden for stilhed og eftertanke.

Den årlige retræte for mænd, der har været afholdt hos Mariadøtrene i Kolund er overgået til fællesskabets ansvar. Og det er besluttet, at retræten for kvinder også nu skal i gang igen på Fællesskabets foranledning.

Vi afholdt som nævnt også Familie-lejr sidste år på Sundeved. Denne geniale form for oplevelse af Gudsfolkets brogethed har vi også denne sommer. Jeg håber meget, at mange vil slutte op om

den og være med til at den lever videre — eventuelt et andet sted.

Det københavnske og sjællandske præstekonvent har i dette beretningsår afsluttet sit arbejde med at udarbejde et forslag til Däbsritual for den danske kirke. Arbejdet er sket i overensstemmelse med den opfordring, der fulgte liturgikommissionens eget offentliggjorte forslag. Den modtagelse og behandling af vores forslag, som bliver det til del vil være en ny prøve på, hvor stor vilje og lyst, der er hos andre til at tage os alvorligt og benytte sig af de erfaringer og holdninger til liturgisk arbejde, som vi repræsenterer.

Vi er også kommet videre med udarbejdelse af pjecer. Aktiviteten synes nærliggende, men det kan somme tider være vanskeligt at fornemme aktivitetens gennemslagskraft.

Om Re-formatio bliver der en speciel forhandling. Men jeg vil allerede her gerne sige Radaktøren tak for meget godt læsestof og beklage for dansk kirkelivs vedkommende, at bladet ikke har flere abonnenter.

Vel folk. Alt skal have en ende. Jeg har blandet redegørelser og vurderinger noget sammen ved denne lejlighed. Der kunne være meget mere at sige. Også denne beretning står til dom og vurdering under Guds skarpe og levende ord. Dette skarpe og levende ord vil jeg gerne høre gennem den forestående behandling.

Poul Exner

KIRKENS KJENNETEGN

LUTHERS skrift fra 1539 «Om konsilene og kirken» har gitt inspirasjon til fornyet arbeid med kirkeproblemene. Hans understrekning av at de som lever i, av og ved «de syv kjennetegn» er kirken, Guds folk, representerer et korrektiv til mye aktuell kirketenkning. Både den som lar kirken være «utdeling av nådemidlene» og «forvaltningsoppdraget og embedet for denne forvaltning» eller «sosialt fellesskap», hvor nådemidler og embede underordnes de troendes personfellesskap.

Kirken stiger frem, synlig, der dens syv kjennetegn «prekes, tros, bekjennes og etterleves». Det gjelder Guds ord, dåpen, nattverden, nøklene, embedet, bønne og det hellige korsets legemiddel. Fra folk som lever av og ved og i disse kjennetegn vil Luther hente mennesker til det planlagte konsil. «Det ville bli et konsil regjert av Helligånden». Nå er det ikke Luther som knytter Kristus og Ånden og de syv kjennetegn sammen. Det gjør Skriften. Det er et skriftstudium verdt å gjenoppdage denne sammenhengen.

Skriftet hjelper oss også til å fokusere lokalmenigheten som den egentlige kirke. «Hvis paven ikke vil straffe synden så la den være straffet og bundet i ditt sogn. Hvis han ikke vil løse eller tilgi, så la det være løst og tilgitt i ditt sogn».

Den universelle kirke fremtrer bare som lokalforsamling. Bare til denne kan mennesker forholde seg, i tro eller vantro, i etterfølgelse eller forkastelse.

Den norske kirke — som Jesu Kristi kirke — er lokalforsamlingene utover hele landet. De lever i kirkens syv kjennetegn og har ved sine sogn og kirkesteder mulighet til å nå alle borgere med evangeliet.

Er vi på rett vei så langt fører det til en rekke konsekvenser for vår kirkelige strategi. La oss se på noen av dem.

1) Kirken er ikke departementet, kirkerådet, bispemøtet, kirkemøtet eller

generalsekretariatet. Kommer de med noe godt — etter Kristi ord og befalinger — hører vi og følger vi dem gjerne. Tærer de på arven — ved sine forordninger — holder vi oss til vårt ordinasjonsløfte som forplikter oss til ikke å uttynne men å «trenge dypere inn i De hellige skrifter».

2) Biskopene reiser rundt og forteller hvordan det er «i alle de helliges menigheter» og «hvorledes en bør ferdes i Guds hus, som er den levende Guds menighet, sannhetens støtte og grunnvoll». En av våre kirkehistorikere har med rette understreket: «Når biskoper står fram med Kristi ord og befalinger, følger vi dem som var de Kristus selv».

3) Enevoldstidens tvangslovgivning — som formelt er opphevet — må ikke spøke i kulissene når kirkens strategi legges. At «tvang til tro er dærers tale», bør kristenheten jo før jo heller bli enig med Grundtvig om. Når enhetskulturen har smuldret kan vi ikke drømme om gamle dager. Om dåpsplikt og nattverdvang noen gang har vært rosverdig strategi.

Bispemøtet hos oss har gitt beskjed om at udøpte konfirmanter skal døpes eller jages! Vi er mange prester som ber for dem (en særskilt bønn) i konfirmasjonsgudstjenesten uten forutgående dåp. Vi bryter altså kirkeretten og bispemøterådet, men hva oppnår vi?

Å undervise omtrent hele årskullet gjennom 8 måneder.

Dåpen — etterfølgelsens sakrament — blir ikke brukt til å opprette løse forbindelser med kirken.

Foreldrene takker for at presten ikke tvinger de unge til å avlegge en bekjennelse de selv sier de ikke er modne for. Ofte har de bare et enkelt ønske om å få være sammen med kameratene også den dagen.

Når en så vet at mange av dem kommer fra problematiske hjemmemiljøer hvilken glede skulle presten ha av å jage dem?

4) Respekt for menneskers egenart og for sakramentenes hellighet forutsetter en nyansert måte å møte mennesker på. Synes foreldrene dåpens forpliktelse er for store — til deres modenhetstrinn — bør kirken tilby en forbønns-handling for barnet og familien. Et slikt foreløpig medlemsskap vil egne seg godt for lokalmenighetens videre kontakt med barnet og familien. Dåpen som kontaktmiddel leter en forgyves etter i NT.

5) Uniformitetskravet i liturgispørsmål gjøres stadig gjeldende. Kongen anordner fremdeles all gudstjeneste, som i enhetskulturens dager. En lokalmenighet — presset av dissenterbevegelser — kan ikke avslutte kirkebønnen med et: «Enhver be om det som ligger ham på hjertet — høyt eller stille». Så enkelt kan ritualismeanklagen tilbakevises, og nye mennesker, fremmede for liturgi, kan trekkes inn i høymessen. Kongens og biskopenes forordninger skal følges til punkt og prikke, enda bekjennelsen uttrykkelig sier at «det ikke er nødvendig at det overalt er de samme menneskelige overleveringer eller kirkeskikker eller seremonier».

6) Menighetens kallsrett av prester har kummerlige kår hos oss. I Balsfjord har Høyesterett, Departementet og Bispemøtet kjørt fram en ny sokneprest til fortrenghet av ham som har røkt sitt embede på apostolisk vis, inklusiv bruk av nøklene overfor friabortforkjemperne. Lokalmenighet på lokalmenighet må svelge unna de tjenere som Kongen sender. Er en ordinert og ikke utmeldt av kirken er en sikret Departementets tilsetting.

Jeg hører en innvending. Denne opp-

rustning av lokalmenigheten med sine syv kjennetegn må føre til at kirken smuldrer opp og bort i en mengde motstridende grupper og partier! Denne frykt er like forståelig som den er ubegrunnet.

Den overser at kirken er apostolisk, står i et overleveringsfellesskap tilbake til apostlene. Og: De syv kjennetegn er ikke private påfunn, de er Skriftens og bekjennelsens kirkekjennetegn, og biskopene påser at de følges.

Farlig er det heller ikke å skjele til pinsebevegelsen: De er langt mindre overleveringsorientert enn vår kirkefamilie, enda går overleveringen sin gang i deres forsamlinger. Det er ingen tvil. Det var på pinsemøte vi var enten det var i Oslo, Bergen eller København.

Til de som sier at kirken er nådemidlene utdelt. Basta! må vi si: Nådemidlene gir del i Kristi legeme. Og vi har ingen fullmakt til å «ta Kristi lemmer og gjøre dem til en skjøtes lemmer». I Skriften veller det nye liv alltid fra der synderne får del i Kristus.

Til de som sier at Kirken er «personsamfunnet av de hellige». Basta! må vi si: Til en tid kan vi varme oss på hverandre, men skal det bli hellig samfunn må vi helliges på himmelglør. Slike glør er det de syv bærer i lokalforsamlingen. Fordi glørene er fra himmelen, utretter de det Gud vil. Med sin ild og sin varme samler de pilgrimsfolket på vei mot det lovede land.

Arne J. Lund
prest i Bamble, Norge

NYTÅRSTRÆF I KÖLN

FRA studentermenigheden i København fik jeg indbydelsen til at komme 4 dage til Köln, til et møde arrangeret af Taizé-kommunitet. Jeg havde tidligere hørt om Taizé og derfor længe haft lyst til at stifte nærmere bekendtskab med denne bevægelse, der arbejder på at skabe forsoning mellem kirkesamfundene.

Vi var ca. 25 danske deltagere, heraf en del fra KFUM og K. Der var så vidt jeg ved ingen norske deltagere, men godt 100 svenskere. Da vi var mere end 20, kunne det betale sig at leje en bus. Det blev derfor til at vi fra København tog til Nyborg en aften lige efter jul. Tolv timers tur om natten på et bussæde er ikke det bedste, man kan ønske sig, men alle fik da sovet eller hvilet nogenlunde.

Indkvarteringen skete dels privat og dels på sovesale i kirkerne over hele byen. Sammen med spisebillet og bykort fik vi da også et netkort til sporvogne og tog. Jeg var glad for at få lov at bo privat. Det er den bedste måde til at komme i kontakt med »de indfødte« og opleve den kristne gæstfrihed samt få lejlighed til at høre og tale tysk.

Morgenmad fik vi hos værterne. Frokost bestod i den samme madpakke hver dag: To stykker groft brød, en pakke smør, syltetøj, leverpølse og chokolade. Det nåede man at blive godt træt af i løbet af de fire dage. Den varme mad om aftenen var fænomenalt godt organiseret af »Maltheser Hilfsdienst«: Mere end 10.000 mennesker bospist på en time! På pladsen ved domkirken var der opført et stort træskur, hvor det var rart at gå ind at spise, da det jo var ret koldt udenfor.

Dagens store samlingspunkter var andagterne om middagen og om aftenen hovedsageligt i domkirken, men for at aflaste den også i to andre, store, romanske kirker i byen. I koret var opstillet en ikon med et byzantinsk krucifiks og rundt om en mængde fyrfadsllys. Det

skabte en særlig stemning, der var meget befordrende for stilheden og bønner. Vi sang ledet af et orkester mange små kor, hvis tekster var på diverse sprog, så alle – også de 4000 spaniolere og 3000 italienerne (!) – kunne føle sig hjemme. Disse kor udgjorde hovedbestanddelen af andagterne, ved at de blev gentaget i det uendelige, uden at det dog virkede trættende. F.eks. var der en, der talte, at vi en aften i domkirken havde sunget »Veni Creator Spiritus« 70 gange i træk.

Det var en meget skøn og intens form for fællesbøn. Og vi, der var med i koret og sad fordelt mellem de øvrige, havde den særlige glæde at være med til at bære sangene med smukke harmonier. For at give indtryk af vor bøn vil jeg nævne nogle af sangteksterne: »Giv os fred, Herre!«, »Tænd i vor mørke den ild, der aldrig slukkes!« og »Lad intet bekymre dig, lad intet ængste dig; den, som har Gud, mangler intet, Gud alene er nok«.

Det var betagende at være forenet i inderlig bøn til Gud med så mange ukendte, unge kristne fra forskellige konfessioner. Jeg oplevede mødet som fuldt af håb og glæde, fordi vi sammen på denne enkle måde udtrykte vor tro på, at Kristus er én, og at derfor også hans kirkelegeme er ét. Dette gav jeg også udtryk for, da et par fra den danske gruppe ved ankomsten til Köln blev interviewet til det tyske fjernsyn.

Udover de to omtalte daglige andagter i centrum, var der møder ude i de sogne, hvor man var indkvarteret. Bortset fra koret, de praktiske hjælpere og en »stille-gruppe« var alle deltagerne med i disse samtalegrupper over et »brev fra Taizé«. Det udkommer hver anden måned og er skrevet af den ledende broder i kommunitetet Roger. Denne gang hed det »Brev fra ørkenen«, fordi Roger har skrevet det på en rejse til Sahel-ørkenen i Mauretania. Tanken bag ved denne rejse – ligesom ved flere andre, sidst til Haiti – er at opsøge steder, hvor

der midt i menneskelig nød dog er håb, og så at formidle dette håb til andre. Brevet giver trøst til den enkelte: I dit mørke tændes en uudslukkelig ild, og Kristus er dig nær netop midt i din åndelige ørken af angst, modløshed og modgang. Ligesom Elias skal vi i ørkenen lytte til den stille susen; i stilheden kan vi høre Åndens tale til os. Ved vor tillid til Kristus kan vi så blive en spire og en surdej til tillid og håb for andre mennesker og for nationerne.

Til sidst vil jeg ikke undlade at gøre opmærksom på, at 1985 har Köln gjort til romansk kirkeår i anledning af, at man nu 40 år efter krigen har fuldstændt restaureringen af 12 betydelige, romanske bygningsværker. Jeg nåede kun at se halvdelen af kirkerne, men de var meget smukke. Fra april vil der være faste rundvisninger.

Henrik Bo Jacobsen

GUDS MODERS PLACERING OG FUNKTION i Kirken i lyset af valfartsstedet »Jasna Gora« i Czestochowa, Polen

Følgende er skrevet til Re-formatio af en af munkene i klosteret Jasna Gora, Polen, altså af en munk, som er medlem af den romersk-katolske kirke.

Red.

Indføring

DET er ubestrideligt, at historien og hændelserne i helligdommen »Jasna Gora« kan yde en betydelig hjælp til at fastslå Guds moder Marias placering i teologien og de troendes liv.

I en kort artikel er det slet ikke muligt at gennemføre tilstrækkelige overvejelser. Derfor skal her kun fremhæves nogle kendetegn, som gør Marias uerstattelige funktion i menneskenes frelsesdialog med Kristus mere synlig.

A. Guds Moder Marias tilstedeværelse og virken i folkets tro

Til at begynde med kan man stille det indførende spørgsmål: Hvad skal man egentlig tænke om Maria-helligdomme som Lourdes, Einsiedeln, Kevelaer eller Jasna Gora? Det teologiske svar er vel

først og fremmest at søge og at finde i frelseshistorien.

Den almægtige Herre over alle folk vælger til virkeliggørelsen af sin frelsesvilje særlige personer, ting, steder og tider. Således var det i Det gamle Testamente, og således er det igen i Det nye Testamente, f.eks. Abraham, David, Jomfru Maria, Sinai og Golgata, Pagtens Ark, korset o.s.v.

Det er således ved guddommelig bestemmelse, at Jomfru Maria nu i kirkens epoke skal udfylde en særlig funktion.

Bekræftelsen af denne påstand finder vi i høj grad netop i Czestochowahelligdommen, som i hvert af de foregående år er blevet besøgt af over 4 mill. pilgrimme! Folks pilgrimsfærd til valfartsstederne afslører et problem og et vidnesbyrd, der maner til eftertanke. Den viser, at der inde i det menneskelige hjerte er noget uroligt, en uudslukkelig længsel, en higen mod en anden og mere

fuldkommen verden, hvor ægte sandhed og retfærdighed bor. Mennesket søger spontant en vej ud af det åndeligt for mørkede rum, søger at forlade den vej, der fører til vildfarelse og til at finde en overgang fra syndens død til det evige livs lys. Tynget af dette ønske og denne nød kommer mennesket som pilgrim til Mariahelligdommen.

Mere end 600 års erfaringer i vores Paulinerorden — som ved guddommelig bestemmelse har ansvaret for valfartsstedet — tillader at fastslå følgende:

1) Helligdommen Jasna Gora er — på grund af Jomfru Marias særlige tilstedeværelse gennem nådebilledets tegn — et uforligneligt sted for bekendelsen af troen. Her viser generationerne deres taknemmelighed over guddommelige nådesbevisninger, som de har opnået gennem Marias forbøn; og denne helligdom udgør et bønnernes og tillidens bolværk for folket i svære tider i historien.

2) Helligdommen bliver efter alles faste overbevisning opfattet som den elskede Moders og himmelske Dronnings sande hus; den er samtidig også det sted, hvor Kirkens enhed viser sig og styrkes og udvikler folkets særegenhed, kristelige kultur og liv på betydningsfuld måde.

3) Czestochowa-ikonen af Guds Moder og saligprisningen af Maria fordunkler eller tilsidesætter på ingen måde Kristushemmigheden, men bidrager virksomt til troen på og højagtelsen af Gud.

B. Mangfoldigheden i Marias mæglerherv i helligdommen »Jasna Gora«

Man må erkende, at den hellige ikon af Herrens Moder besidder en særlig udstråling, der tvinger til at betragte evangeliet og til spontant at bede.

Det betagende Nådebillede, den pragtfulde liturgi, de ivrigt bedende pilgrimme — det hele bidrager til, at de troende dér føler sig omgivet af en tryk religiøs varme og et klima af venlighed. De mærker inderligheden i den kvindelige og moderlige atmosfære, der opfordrer til direkte samtale med Gud og Maria.

Bønnen er inderlig, hjertelig og tillidsfuld. Men samtidig er den også meget alvorlig. Formalismen og den mekaniske bedens falder her helt væk. Det er vel en karismatisk egenskab ved Marias valfartssted. Betragtet teologisk dybere er det samtidig også Jomfru Marias åndelige indflydelse, der virker gennem ikonens synlige tegn.

Dertil kommer, at pilgrimmene, som betragter nådebilledet med tro, ved synet af den uplettede moder erkender den evige bestemmelses skønhed, syndernes ondskab som ødelægger menneskebilledet og hjertet, samt nødvendigheden af omvendelse og bod.

Pilgrimmene får desuden en anden bevidsthed. De opdager her som på ny, at Gud, frelsen, forløsningen, evigheden er en fuldstændig *hellig virkelighed*. Samtidig føler de sig her berørt af den. Bevidstheden om, at den Almægtige vel er barmhjertig, men også den *Allerhelligste*, vokser. Derfor tilbeder de ham gerne på deres knæ. Knælende deltager de i fejringen af den hellige Eukaristi. Knælende priser de den hellige Guds Moder salig, fuldender *bodens hellige sakramente*, skriftemålet, og knælende begynder de *det nye hellige liv*.

C. Guds Moder Marias virksomme indflydelse på vejen til omvendelse

Mange pilgrimme, ca. trediedelen af dem, der besøger valfartsstedet Czestochowa, kommer med den hensigt og i det håb, at de her, hvor Moderen og Dronningen virker, vil opleve noget ganske specielt. De er samtidig også parate til at foretage en grundig fornyelse af det religiøse og moralske liv. De længes efter at blive frigjort virkeligt og virksomt fra alt ondt. Disse forventninger går i opfyldelse — og fører sluttelig til den guddommelige tilgivelses sakramente.

Pilgrimmene begynder opfyldelsen af det åndelige behov med kontemplation ved nådebilledet. Efter nogen tid med bøn og betragtning kommer der uro i samvittigheden. Mennesket opdager så

Vor Frue af Jasna Gora, ikon fra 1382 i Czestochowa, Polen.

tydeligere og tydeligere, at det har været ulydigt mod Herren, og at grunden til dets ulykke og livsdrama nok ligger her. Efter denne erkendelse følger angren, ofte med bitre tårer, derpå håbet om den gode Herrens Moders forbøn – og det ægte skriftemål, meget hyppigt generalskriftemål. De lange køer af angrende, som i sommermånederne daglig flokkes ved skriftestolene, er vel ikke at opfatte som andet end et overbevisende tegn på Marias dynamiske tilstedeværelse i kirken og den kristocentriske følge af det at prise Maria salig?!

Sammenfatning

De 600 års erfaring, som vore Paulinermunke i »Jasna Gora« har, giver og ret til hensynsløst at afvise enhver frygt og mistænkeliggørelse, som mange teologer har mod det at prise Maria salig, og at

stemple denne frygt og mistænkeliggørelse som ubegrundet i kirkens tradition og liv. Dette, at mennesker på valfartsstedet »Jasna Gora« gør bod og begynder et nyt liv i modtagelsen af Frelsen, bør man ikke kun forklare og tyde i sammenhæng med saligprisningen af Jomfru Maria, men også forklare på baggrund af den tilstedeværende Guds Moders forbøn.

Mariahelligdommen »Jasna Gora« har i 600 år udøvet en uerstattelig funktion i det polske folks kristelige liv og bidraget afgørende til troens enhed og livets og hjerternes åndelige fornyelse.

Jan Nalaskowski
rom.-kat. Paulinermunk,
»Jasna Gora«

Oversat fra tysk af Anette Kure
og Peter Østerby-Jørgensen

ORTODOKSE TANKER OM KVINDELIGE PRÆSTER

DA den finske lutherske kirke sidste år for tredje gang skulle tage stilling til spørgsmålet om ordination af kvindelige præster, skrev overhovedet for Finlands ortodokse kristne, ærkebiskop Paavali af Karelen og hele Finland et åbent brev til den lutherske søsterkirke. Ærkebiskoppens stillingtagen er offentliggjort i »Ortodoks orientering« september 1984. Han skriver følgende:

Finlands evangelisk-lutherske kirke skal i morgen på sit kirkemøde træffe beslutning om kvinders adgang til præ-

steembedet. Officielt har den ortodokse kirke intet at sige om denne sag. Kirkerne træffer selvstændigt deres egne beslutninger. Men hvis man går over fra det formelle plan til kirkernes eget livsområde, hvor begge vore folkekirker møder hinanden som søsterkirker, som betjener den samme folkegruppe, der er det ikke ligegyldigt for den ene kirke hvilke beslutninger den anden træffer. Dette kan bevirke fælles glæde eller dyb sorg. Offentlig er den ortodokse kirkes opfattelse af kvindelige præster ikke blevet fremført. Af denne grund har man

fået den opfattelse, at den ortodokse kirke er så gammeldags at den overhovedet ikke tænker på at tage stilling til sådanne moderne foreteelser som kvindelige præster.

Vi ortodokse har dog fulgt udviklingen af spørgsmålet om kvindelige præster i vor lutherske søsterkirke. Når nu tidspunktet for en afgørelse for tredje gang nærmer sig, er vi tvunget til at erkende at vi helt til det sidste håber på og beder om at vor søsterkirke ikke vil træffe en beslutning som afviger fra vor fælles kristne grund.

Om dette alligevel skulle ske ville det – som f.eks. amerikanske ortodokse teologer har udtalt m.h.t. indførelsen af kvindelige præster – være tragisk på et tidspunkt, da de kristne kirker iøvrigt stræber efter fællesskab og enhed. For indførelsen af kvindelige præster medfører jo en ny og varig afstand mellem kirkerne.

Fra et økumenisk synspunkt er det beklageligt, at Finlands økumeniske råd aldrig har udsendt et varslingsignal, selvom spørgsmålet om kvindelige præster har udviklet sig frem mod sin afgørelse. Dette viser at rådets økumeniske ubundethed er tvivlsom.

Hvori består forskellene angående tolkningen af præsteembedets betydning? Hvad er den ortodokse kirkes syn herpå?

Visse lutherske teologer hævder, at kvinders adgang til præsteembedet ikke er et teologisk problem, men et praktisk spørgsmål om ligestilling, og at den apostolske praksis, som er bevidnet i Bibelen, ikke passer som forbillede for det 20. århundredes kirke. Til det modsatte standpunkt kommer de lutherske teologer, som tolker samme Nye Testamente som Guds normgivende ord og kan følgelig ikke akceptere, at kvinder bliver præster.

Man kommer sandsynligvis til den sørgelige situation, at majoriteten ved en afstemning beslutter, hvem som tolker Guds ord rigtigt, og hvem som tolker det forkert. Det synes desværre ikke at

være muligt, at begge parter standser op og lytter til, hvad Kirken selv altid og overalt har sagt om den sag. I så fald skulle det nemlig vise sig, at spørgsmålet om præsteembedet ikke drejer sig om adfærdsnormer som f.eks., om kvinder må tale i menigheden, men om meget dybere ting, som hører sammen med Kirkens væsen.

I vor lutherske søsterkirke er præsteembedet ikke et mysterium, og det er ikke nødvendigt at være i besiddelse af den apostolske succession. De ortodokse betragter præsteembedet som en åndelig og sakramental nådegave (jfr. 1. Tim. 4,14 og 2. Tim. 1,6), medens lutheranerne helst taler om læreembedet.

Dog er i den lutherske kirke præstens opgaver, næst efter prædikenen, at forvalte sakramenterne dåb og nadver på ret måde. Når lutherske lektorer nu med sognepræstens billigelse prædiker og hjælper til med uddelingen af nadveren, så er dog selve nadversakramentets forvaltning en tærskel, som kun en mandlig præst må overskride. Fra ortodokst synspunkt er man her ved sagens kerne, eller ved den grænse, hvor spørgsmålet om kvindelige præster hidtil har stået i Finland. Fra mit synspunkt er dette sket mere p.g.a. instinkt og ledelsesbeslutninger end som følge af teologisk funderede overvejelser.

Hvori består da alterets mysterium, når det efter ortodoks og katolsk opfattelse kun er tilladt mænd at forvalte alterets sakramente?

I nadvermysteriet udføres for den forsamlede menighed Kristi ypperstepresterlige tjeneste, som han fuldbrogede på Golgata. I alle nadverliturgiernes såkaldte anafora-bønner, helt fra den tid, da de apostolske fædres tekster blev skrevet, er midtpunktet menighedens frembærelse af sin tak til Gud Fader for alles frelse og særlig for hans søn Jesus Kristus, som ofrede sig, for at verden skulle leve, og pålagde sine efterfølgere at fejre nadveren til hans ihukommelse.

Nadverens mysterium er altså på den ene side ihukommelse af ofret på Golga-

ta og på den anden side menighedens frembærelse af sin tak for dette. Menigheden frembærer denne tak som »et åndeligt offer« (1. Pet. 2,5). Dette offers synlige dele er brødet og vinen, som menigheden modtager som Kristi legeme og blod.

Nadverens sakramente (græst: myste-
rion) er en hemmelighed, som ikke skal forklares, men skal opleves på et irrationelt virkelighedsplan. En kortfattet beskrivelse af nadversakramentets egenart er nødvendig, hvis man skal forstå, hvorfor den, som forvalter det, må være en mandlig præst. Svaret kan først gives, når vi stiller spørgsmålet, hvem det i grunden er, som forvalter nadversakramentet.

Præsten som Kristi ikon

I den ortodokse nadverliturgi beder præsten en bøn forud for det såkaldte store indtog, hvor vin og brød bæres frem til det hellige alter. I denne bøn, hvor præsten for sit eget vedkommende beder om præsteembedets nådekraft til at kunne tjene ærens konge, får vi besked om, hvem som i grunden forvalter mysteriet. Der siges: »Thi du, o Kristus, vor Gud, er både den, som frembærer, og den, som frembæres, både modtageren og den, som gives ...»

På Golgata frembar Kristus sig selv frivilligt som offer.

Der er han både den, som frembærer offeret og det offer, som frembæres. Det samme er han i nadverliturgien, ihukommelsesgudstjenesten. Der er han også modtager af menighedens takoffer, samtidig med at han selv bliver hengivet for andre i den hellige nadver.

Hvis det er Kristus selv, som forvalter nadverens sakramente, således som det fremgår af den citerede bøn, hvad er da præstens rolle? Eftersom han har modtaget præsteembedets nådegave, tjener han som redskab for personen Kristus. Præsten gentager Kristi ord: Tag dette og spis det, dette er mit legeme, og: Drik alle heraf, dette er mit blod ... Han vel-signer også brødet og vinen med hånden,

hvis fingre former bogstaverne i Kristus-navnet. Brødet og vinen bliver ved Helligånden Kristi legeme og blod.

Præsten, som gør tjeneste i nadverens mysterium, er beskrevet som en ikon af Kristus. (Se biskop Kallistos Ware af Diocleia: *Women and the Priesthood*, New York 1983).

Ikonen er et redskab, hvis formål er at afspejle sit Urbillede. Kristus er et virkeligt menneske – født som mand. Derfor kan en mandlig præst være en ægte ikon af Kristus.

Hvis præsteembedet og dets faste tilknytning til nadvermysteriet forstås således, som Kirken har opfattet det helt fra begyndelsen, kan ingen vielse gøre kvinden til forvalter af nadverens mysterium, og selve begrebet »kvindelig præst« er således absurd. Hele ideen om kvindelige præster er udgået fra den såkaldte feministiske teologi, som for at omgå problemet har ændret hele den kristne gudsopfattelse ved at fjerne begreberne Fader og Søn fra den hellige Treenighed. I overensstemmelse hermed erklærer man, at Kristus ikke var en mand, men et kønsløst, androgynt væsen.

Den rendyrkede feministiske teologi ødelægger med sin påstand, at Kristus ikke var et virkeligt menneske, også den bibelske opfattelse af menneskets frelse. Hvis Kristus ikke havde været et sandt menneske, »en, som har været fristet i alle ting ligesom vi, dog uden synd« (Hebr. 4,15), havde han heller ikke kunnet være en forsoning for vore synder.

De, som kritiserer, at løsningen af kvindepræstespørgsmålet trækker ud, siger, at man inden for kirken forsømmer »vigtige« sager for dette »perifere« spørgsmål. Efter min mening kan dette som »perifer« betegnede spørgsmål fungere som en trojansk hest, for at citere en deltager i et kirkemøde. Når man har fået hesten ind, kryber der før eller senere en feministisk teologi frem med alle sine vildfarelser. Hvilket ansvar også for kommende generationer!

★

Når man i årtier har lært at respektere

den evangelisk-lutherske kirke, som er tro mod sine traditioner og trods forskellig opfattelse har glædet sig over venskab med mange af denne kirkes tjenere og medlemmer, så føles det som at bedrage dette venskab, hvis jeg over for den forestående afgørelse ikke lagde de grunde frem, som vi ortodokse har til ikke at akceptere kvindelige præster. Hvis kvindelige præster indføres i den lutherske kirke, indebærer dette også, at man bedrager det fælles kristne bibelske grundlag, hvorpå det hidtil har været muligt at udvikle en økumenisk enhed i overensstemmelse med Kristi befaling, »at vi alle må være et«.

Når jeg har gjort rede for årsagerne til, at den ortodokse kirke ikke kan andet end tage afstand fra tanken om præstevielser af kvinder, så håber jeg, at det

samtidig står klart for læseren, at denne negative indstilling ikke beror på en underkendelse af kvinden som person. Tværtimod har man i den ortodokse tradition ophøjet kvindens person i jomfru Maria som »højere æret end keruber og uendelig mere herlig end serafim«, og at Maria »herefter skal prises salig af alle slægter« (Luk. 1,48). Den eneste grund til denne negative indstilling er Guds egen frelseshusholdning, dette at Gud-mennesket Jesus Kristus blev født som mand, og at hans ypperstepræstelige tjeneste fortsætter i det kristne præsteembede nu og altid, »indtil han kommer« (1. Kor. 11,26).

*Ærkebiskop Paavali af Karelen
og hele Finland*

DERFOR ER JEG MEDLEM AF FOLKEKIRKEN

PRÆSENTATION: Jeg er lærer på Frederikssund amts gymnasium, hvor jeg underviser i matematik og datalære.

Det er aftenens ordstyrer, der har indbudt mig til at lægge op til denne debat-aften sammen med min modpart, ... Det er mig der skal fortælle om, hvorfor jeg er medlem af folkekirken.

Jeg er medlem af folkekirken bl.a. fordi jeg er kristen. D.v.s. aftenens diskussion må bl.a. dreje sig om kristendommen. Jeg vil starte med at indrømme, at kristendommen i Danmark i dag ikke har det godt. Antallet af aktive

kristne er lille. Dette gælder ikke blot Danmark men hele Norden, ja faktisk det meste af Vesteuropa. Men når man tænker tilbage gennem hele kristendommens historie, så har der altid været perioder med opgang og nedgang forskellige steder i verden. Og selv om kristendommen står temmelig svagt i Danmark i dag, så er der da andre steder i verden hvor den står stærkt. Jeg tænker f.eks. på Polen. Ved et besøg i Polen for nogle år siden, kunne jeg ikke undgå at bemærke polakernes stærke religiøse følelser. De er naturligvis også meget stolte af at paven er polsk. Så kristendommen

er skam ikke død. Den lever godt og stærkt mange steder i verden, blot ikke i Danmark. Hvad årsagen til dette er, kan vi måske komme ind på senere i diskussionen.

Jeg vil så gå over til at sige lidt mere om, hvorfor JEG er medlem af folkekirken. Som tidligere sagt er jeg kristen, d.v.s. jeg tror på kristendommens lære om Gud, Jesus og Helligånd. Her kunne jeg godt tænke mig at sige lidt om det at TRO. At tro er jo ikke det samme som at vide. Der gælder andre regler for troen end for den matematiske logik, hvis man overhovedet kan tale om regler i forbindelse med tro. Et menneske besidder ud over den almindelige sunde fornuft også følelser. Alle mennesker har følelser. Alle mennesker føler de har en sjæl. De føler de har en bevidsthed. Hvor den sidder i kroppen ved man ikke, men man føler man har en sjæl. Alle mennesker har RELIGIØSE følelser. De har tanker om liv og død og andre væsentlige spørgsmål. Dette er kendsgerninger som man erkender også de steder i verden hvor religionen undertrykkes og forfølges. Her tænker jeg selvfølgelig på de socialistiske lande, hvor Gud, Jesus og Helligånden er erstattet af Marx, Lenin og partiet. Overalt i Østlandene ser man disse religiøse følelser demonstreret i form af store billeder af kommunismens guder med disse morsomme slogans nedenunder. Man kan forsøge at holde religiøse følelser nede, og man kan forsøge at overføre dem på noget andet, men man kan ikke afskaffe disse følelser.

Efter disse betragtninger over tro og religiøse følelser vil jeg godt have lov til at komme ind på spørgsmålet om, hvorfor det lige netop er kristendommen jeg har valgt at tro på. Hertil vil jeg først sige, at jeg faktisk ikke har VALGT kristendommen. Jeg har ikke stillet de forskellige religioner op mod hinanden og så vejet for og imod. Som før sagt, så har religion og tro noget med følelser at gøre og ikke rationel logik. Jeg føler bare, at det der står i biblen er sandt. For

det andet vil jeg til dette spørgsmål sige, at det jo er noget som store tænkere har arbejdet med gennem mange hundrede år og emnet er vist ikke helt udtømt endnu. Og I forventer vel ikke, at jeg her i aften i Frederikssund kan give jer svar på alle de store filosofiske spørgsmål? Det rækker mine evner ikke til, men måske nogle af tilhørerne kan uddybe dette punkt bedre end jeg, eller måske kan min modpart gøre det om lidt når han får ordet?

En ting jeg meget gerne vil komme ind på her i aften er Kristendommen som kulturarv. Prøv engang at forestille jer, at KIRKEN blev forbudt ved lov. At de fleste kirker blev lukket og alle præster, kordegn o.s.v. blev fyret. De mindre spændende kirker, som vores egen i Frederikssund ville blive revet ned. Den ligger jo i vejen for Ventevej, som så kunne blive rettet ud og gjort bredere. Kirken i Slangerup, som er større og flottere, ville blive bevaret som museum. Islebjerg Kirke ville blive indrettet til fritidshjem eller andet socialpædagogisk formål. Døb, konfirmation, bryllup og begravelser i kirken ville blive afskaffet og erstattet af tilsvarende borgerlige ritualer. Kunne I tænke jer det?

For mig er denne tanke uhyrlig. Vore kirker er noget af det mest spændende, vi har i Danmark, og de skal leve og de skal bruges. De skal ikke være museer. Vi skal fortsætte vore forfædres arbejde gennem 1000 år her i Danmark og ikke give op på grund af tilfældig modgang.

Til sidst i denne korte indledning vil jeg gerne vende tilbage til spørgsmålet, der står som overskrift for aftenens debat. Hvorfor er jeg medlem af folkekirken?

Jeg kunne tænke mig at dreje spørgsmålet lidt og i stedet stille spørgsmålet: Hvordan er det at være medlem af folkekirken? Og: Hvordan er det IKKE at være medlem af folkekirken?

Min egen erfaring er, at det er godt at være medlem af kirken og det er skidt at være udenfor. De fleste kristne jeg kender, er glade og lykkelige for at de er

kristne. Som et praktisk eksempel herpå, kan vi jo tage aftenens ordstyrer. Ser han ikke ud til at være glad og lykkelig? Og han er så vidt jeg ved Kristen!

Ja, det var alt hvad jeg havde at sige i denne omgang. Tak for nu.

Tommy Borch

KALENDEREN

RETRÆTE FOR KVINDER

i Kollund 15.-18. august. Nærmere oplysninger hos Poul Exner.

RETRÆTE FOR MÆND

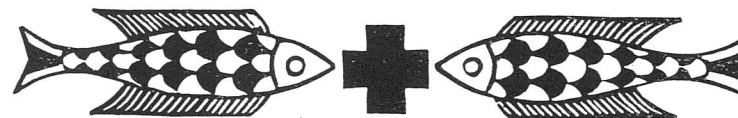
i Kollund den 15.-19. september. Leder: Pastor H. C. Christensen, Sankt Jakobs Gade 9, 2100 København Ø. Telefon 01-42 86 21.

KIRKESTÆVNER I KØBENHAVN

Lørdag den 21. september kl. 14.00: Messe i Frederikssund Kirke. Herefter oplæg til samtale over emnet: »Hvad vil vi – og hvordan?» med en repræsentant fra Indre Mission, Luthersk Mission og Den karismatiske Bevægelse.

Kirkestævne i Bethlehems kirken, København lørdag den 23. november. Kl. 14.00: Messe. Herefter foredrag om betydningen af ordet »almindelige» i trosbekendelsens sætning: »Jeg tror på den hellige, *almindelige* kirke».

RE-FORMATIO

udgives af

Fællesskabet KIRKELIG FORNYELSE

Ansvarshavende redaktør:

Sognepræst *Knud Christensen*,
Kirkegade 9, 3600 Frederikssund.
Telefon 02-31 03 39.

Redaktionsudvalg:

Sognepræst *Ole Skjerbæk Madsen*,
Kleinsgade 2, 1976 København V.
Sognepræst *Anders Studsgård*,
Skovvænget 19, Skarrild, 6933 Kibæk.
Pastor *Poul Ulsdal*,
Kirkegade 88, 6700 Esbjerg.
Stud. theol. *Peter Østerby-Jørgensen*,
Tousvej 85, 2.tv., 8230 Åbyhøj.

Ekspedition:

Bladet koster 60 kr. årligt i abonnement, — for
studerende 40 kr. årligt. Beløbet indbetales til
kassereren for Fællesskabet KIRKELIG FOR-
NYELSE, organist *Axel Madsen*,
Carit Etlarsvej 5, 1.th., 1814 Frederiksberg C.
Telefon 01-22 67 67 — Postgiro 2 08 81 42.

INDHOLDSFORTEGNELSE NR. 3 – JUNI 1985 – 28. ÅRGANG

<i>Emilianos Timiadis v/Johs. M. Nielsen</i> : En kristen går mod strømmen	45
<i>Poul Exner</i> : Formandsberetning ved FKFs generalkapitel i Albertslund 18/5-85 . 47	
<i>Arne J. Lund</i> : Kirkens kjennetegn	52
<i>Henrik Bo Jacobsen</i> : Nyttårstræf i Köln	54
<i>Jan Nalaskowski v/ Anette Kure & Peter Østerby-Jørgensen</i> : Guds Moders placering og funktion i Kirken i lyset af valfartsstedet »Jasna Gora» i Czestochowa, Polen	55
<i>Ærkebiskop Paavali af Karelen og hele Finland</i> : Ortodokse tanker om kvindelige præster	58
<i>Tommy Borch</i> : Derfor er jeg medlem af folkekirken.	61
Kalenderen.	63

Fællesskabet

KIRKELIG FORNYELSE

Formand:

Sognepræst *Poul Exner*,
Gymnasievej 4, 2620 Albertslund.
Telefon 02-62 28 38.

Bestyrelse iøvrigt:

Søster *Karen Bagge*,
Hørsholmsgade 22 D, 2.tv., 2200 København N.
Sognepræst *Olav Fog*,
Præstegårdsvej 11, Blåhøj, 7330 Brande.
Sygeplejerske *Anna Hansen*,
Solvangsvej 26, 8400 Ebeltøft.
Organist *Axel Madsen*, kasserer,
Carit Etlarsvej 5, 1.th., 1814 Frederiksberg C.

Medlemmer betaler 160 kr. årligt til fællesska-
bet. Dette beløb omfatter også abonnement på
Re-formatio. Ægtepar 190 kr. Studerende og
pensionister betaler 80 kr. for enkelt medlems-
skab. Pensionistægtepar 95 kr.

